

ת"פ 6631/08/14 - תביעות צפת נגד טוביה קליר

בית משפט השלום בקריית שמונה

ת"פ 6631-08-14 תביעות צפת נ' קליר
תיק חיצוני: 9-1375-2012 - _____

בפני	כב' השופטת רות שפילברג כהן
המאשימה	תביעות צפת
נגד	
הנאשם	טוביה קליר

החלטה

בפני בקשה להורות על ביטול כתב האישום מחמת טענת הגנה מן הצדק בשל אי קיום שימוע הקבועה בסעיף 60א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "**החסד"פ**").

לאחר שעיינתי בבקשות הצדדים בכתב, ושמעתי את טענותיהם, ובשים לב לנסיבות העניין, מצאתי כי דין הבקשה להידחות, וזאת על פי שיפורט להלן.

רקע כללי וכתב האישום :

1. ביום 7.8.14, הוגש כנגד הנאשם כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירות שעניינן: הפרעה לשוטר במילוי תפקידו-עבירה לפי סעיף 275 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"), נהיגה פוחזת של רכב-עבירה לפי סעיף 338(1) לחוק העונשין ואיומים-עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין.

2. ביום 5.1.15 ובמענה לכתב האישום, ביקשה הסנגורית לבטל את כתב האישום מחמת אי קיום שימוע כדין.

ב"כ המאשימה, במענה לבקשת הסנגורית ציין כי הודע לסנגורית על ידי המאשימה, כי ניתן לערוך לנאשם שימוע בדיעבד ונתבקשה לקבוע פגישה לשם כך.

בתום שיחה עם ראש השלוחה, ביקש ב"כ המאשימה לקבל אפשרות להשיב לבקשת הסנגורית באופן ענייני בצירוף פסיקה.

3. בטיעוניה בפני פירטה הסנגורית את הנסיבות בהן נמנע נמנעה מהנאשם זכות השימוע. לדבריה, לאחר קבלת מכתב היידוע, פנתה הן לראש לשכת התביעות דאז והן לתובע שהכין את כתב האישום לצורך צילום חומר החקירה, ולאחר שיחה עם התובע, נאמר לה כי בדעתו לפנות למח"ש לצורך קבלת התיק

ולאחר קבלתו יעדכן אותה לצורך צילום חומר החקירה שבתיק והחומר מתיק מח"ש לצורך הליך השימוע.

הסנגורית טענה, כי בסופו של דבר, על אף דברים אלה, כתב האישום הוגש מבלי שהדבר הודע ללא וללא שהליך השימוע קיים, כפי שבקשה, ופירטה את נסיונותיה לקבוע ישיבת שימוע, מה שלא עלה בידה.

לשיטתה של הסנגורית, התנהלותה של המאשימה הייתה לקויה, כאשר ניתנה לה הבטחה שלטונית, כי במקרה ויגיע תיק מח"ש תוכל לצלם את חומר החקירה ולבצע הליך שימוע, בעוד שבפועל כתב האישום הוגש בחודש אפריל 2013, ותיק מח"ש הוזמן רק ביום 25.11.14.

הסנגורית, הגישה, לתמיכה בטענתה כי יש למחוק את כתב האישום, מס' החלטות בהן הורו בתי המשפט על ביטול כתבי אישום בגין אי עריכת שימוע, וטענה כי זה הוא הדין גם במקרה הנוכחי.

כמו כן, הפנתה הסנגורית לנסיבותיו האישיות של הנאשם, למועד ביצוע העבירות ולמועד הגשת כתב האישום ועתרה כאמור, לביטול כתב האישום.

4. בתגובתה מיום 8.1.15, המאשימה לא חלקה על ההשתלשלות העובדתית, כפי שנטענה ע"י המבקש, ואולם טענה כי בכך אין הצדקה לביטול כתב האישום.

המשיבה טענה כי עסקין בעבירות מסוג עוון, ואין תחולה לסעיף 60א לחסד"פ המדבר על עבירות מסוג פשע, ואולם התחולה קיימת כי התיק נוגע בעבירות מסוג פשע.

המאשימה, ציינה כי לנאשם נשלחה הודעת יידוע ומונה לו סנגור מטעם הסנגוריה הציבורית אשר תייצג אותו לצורך הליך זה.

המאשימה הפנתה לפסיקה רלוונטית וציינה כי לא עלה בידי הנאשם לעמוד במבחנים שנקבעו במסגרת פסיקה זו, ולשכנע בית המשפט כי הפגם של אי עריכת שימוע, בנסיבות המקרה דנן, יש בו לפגוע פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות המשפטית.

לאור האמור, ביקשה המאשימה לדחות את בקשת הנאשם לביטול כתב האישום מכוחה של טענת הגנה מן הצדק בשל אי קיום שימוע וביקשה להורות על קיום שימוע בדיעבד, בהקדם האפשרי והתחייבה לבחון טענות הנאשם בנפש חפצה וכאילו נמצא במעמד חשוד שטרם הוגש נגדו כתב אישום.

5. המסגרת הנורמטיבית:

סעיף 60א לחסד"פ קובע:

60 א. (א) רשות התביעה שאליה הועבר חומר חקירה הנוגע לעבירת פשע תשלח לחשוד הודעה על כך לפי הכתובת הידועה לה, אלא אם כן החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי העניין, כי קיימת מניעה לכך.

...(ב)

...(ג)

(ד) חשוד רשאי, בתוך 30 ימים מיום קבלת ההודעה, לפנות בכתב לרשות התביעה כאמור בסעיף קטן (ב), בבקשה מנומקת, להימנע מהגשת כתב אישום, או מהגשת כתב אישום בעבירה פלונית; פרקליט המדינה, פרקליט המחוז, ראש יחידת התביעות או מי שהוסמך לכך, לפי הענין, רשאים להאריך את המועד האמור.

(ה) החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי הענין, מטעמים שיירשמו, כי הנסיבות מצדיקות זאת, רשאי הוא להגיש כתב אישום, בטרם חלפו 30 הימים ואף בטרם פנה החשוד כאמור בסעיף קטן (ד).

בהתאם לסעיף שלעיל, עולה כי המדובר בהליך שבו שני שלבים- האחד חובת היידוע (שקויימה כאן) הקובע שמחובת רשות התביעה ליידע חשוד בעת קבלת חומר חקירה ובטרם הגשת כתב אישום כי חומר החקירה הועבר אליה, והשני זכות השימוע בהתאם לסעיף 60א(ד) הקבוע זכותו של חשוד לפנות בכתב לרשות התביעה, בתוך 30 יום מקבלת ההודעה, בבקשה מנומקת להימנע מהגשת כתב אישום נגדו.

כידוע זכות השימוע, הינה זכות יסודית ומהותית אשר יש בקיומה כדי לאפשר מניעת הגשת כתב אישום או להביא להגשת כתב אישום שונה.

במסגרת בג"ץ 554/05 רס"ר שרה אשכנזי נ' מפכ"ל המשטרה, פ"ד ס(2) 299 בפיסקה 6, התייחס כב' השופט א' לוי לזכות הטיעון כזכות הנגזרת מעקרונות המשפט המנהלי וציין:

"... בגדרי השימוע ניתנת לנפגע זכותו לשטוח את טענותיו במלואן, ועל הגורם המחליט להאזין לדברים בנפש חפצה, ומתוך נכונות להשתכנע ככל שבדברים יש ממש. זוהי זכות הטיעון, שהיא מן הזכויות היסודיות במשפטנו".

בע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ (פורסם במאגרים המשפטיים) אליו הפנתה ב"כ המאשימה בתגובתה, נקבע מבחן בן שלושה שלבים:

בשלב ראשון- על בית המשפט לזהות את הפגמים שנפלו בהליך ולעמוד על עוצמתם

בשלב השני- יש לבחון האם יש בקיום ההליך הפלילי, על אף הפגמים, כדי לפגוע פגיעה בתחושת הצדק וההגינות

בשלב השלישי- על בית המשפט לבחון באם ניתן לרפא את הפגם באמצעים מתונים ומידתיים, מאשר ביטול כתב האישום.

מובהר, כי לא כל פסול או פגם בכתב האישום יביא לתוצאה של בטלותו. יש טעם והצדקה לביטול כתב אישום רק מקום שיש חשש של ממש:

"שהנאשם קופח בהגנתו וריפוי הפגם על ידי תיקונו אינו מועיל, או מקום שבו לוקה כתב האישום באי חוקיות או שקיים ספק בדבר הגינותו של הדיון על פיו "

(ראו להלן: י' קדמי "על סדר הדין בפלילים" חלק ב' בעמ' 942).

לעיתים, גם במקרים בהם הרשות התובעת אינה מיישמת חובת היידוע וזכות השימוע הנגזרת ממנה, אז ניתן

במקרים מסויימים לרפא את הפגם של אי קיום חובת השימוע בשימוע בדיעבד, בהסתמך על דוקטרינת הבטלות היחסית, שמקורה במשפט המנהלי ונעשה בה שימוש לעיתים גם בהליכים פליליים (ראו: פרשת בורוביץ שלעיל). בעניין שלעיל, נקבע בתפ"ח (מחוזית-א) 1199/05 מדינת ישראל נ' פולנסקי (פורסם במאגרים המשפטיים), כי:

"לכאורה, ניתן לתקן ואף "לרפא" את הפגם של אי קיום חובת השימוע בעריכת שימוע בדיעבד, תוך תקווה שהמאשימה תתעלם מכתב האישום שהוגש ותשמע את הנאשם בנפש חפצה כאילו לא הוגש כתב אישום ובמידה ותשתכנע כי יש בטענותיו ממש, תבטל את כתב האישום, זאת בהסתמך על דוקטרינת הבטלות היחסית המקובלת במשפט המנהלי ונעשה בה שימוש בהליכים פליליים".

עם זאת, החוק אינו קובע סנקציה או סעד בגין הפרת חובת היידוע וזכות השימוע ובעניין זה נחלקו הערכאות השיפוטיות בשאלה האם יש מקום לבטל כתב האישום על ידי החלת דוקטרינת הבטלות היחסית ואם לאו. (ראו: תפ"ח (ת"א) 1026/09 מדינת ישראל נ' הררי אלעד (ניתן ביום 28.6.09)).

6. מן הכלל אל הפרט:

כאמור, לא מצאתי כי במקרה זה מתקיימת פגיעה קיצונית באמות הצדק, אשר אינה ניתנת לריפוי, אלא בביטול כתב האישום.

עיינתי בהתגלגלות העניינים, ככל שהדבר נוגע לקשר בין ב"כ המבקש למאשימה, ומצאתי כי זכות השימוע אכן נפגעה, ואולם זאת שלא בכוונת מכוון, לא מזלזול חלילה, אלא כתוצאה מתקלה אצל המאשימה.

התרשמתי בנסיבות העניין, כי אין המדובר בפגם המצדיק ביטול כתב האישום, וכי לנאשם לא ייגרם כל נזק אם ייערך לו שימוע כאשר כתב האישום תלוי ועומד נגדו. הדברים אפילו מקבילים משנה תוקף בהינתן הדעת לעובדה כי המדובר בעבירות מסוג עוון, בהן בסופו של דבר הואשם הנאשם, בעוד שסעיף 60א לחסד"פ מדבר על עבירות מסוג פשע. למעשה, לנוכח האישום, בסופו של דבר, בעבירות מסוג עוון בלבד, לא רב המרחק בין המצב כאן, למצב בו אין כלל זכות לשימוע.

לא התעלמתי מתחושתו הסובייקטיבית של הנאשם העולה כדי קיפוח, משלא ניתן לו יומו בפני רשויות התביעה. עם זאת, באיזון בין האינטרסים של הצדדים, שוכנעתי כי, אין המדובר בנזק משמעותי וככל שהוא מתקיים, הוא יתרפא בקיום שימוע בדיעבד.

יצוין כי בבית משפט זה כבר בוטלו בעבר, ולא פעם, כתבי אישום (לאחר הגשתם כמובן) כתוצאה משיקול דעת תביעה, לאור טענות ענייניות שהעלו נאשמים בשימוע אצל ראש לשכת התביעות, ללמדך ששימוע כזה יכול להיות אפקטיבי, והצהרת המאשימה כי תתייחס לדברים, שיושמעו בשימוע המאוחר בכובד ראש, איננה מן הפה לחוץ בלבד.

הפסיקה המתפתחת הדנה בדוקטרינת ההגנה מן הצדק, על טיעוניה המגוונים, ובהתייחסות נקודתית לפגם של אי קיום שימוע, קבעה כי הגישה לפתרון הפגמים השונים תהיה בדרך של בטלות יחסית. ביטול כתב אישום, כמתבקש, יהווה לדעתי בטלות מוחלטת, בלתי פרופורציונלית ובלתי מידתית לפגם שבוצע במקרה זה.

ביטול כתב אישום בשל אי קיום שימוע הנו צעד ששמור למקרים של פגיעה קשה יותר בנאשם, לדוגמא מקום בו איננו יכול, בשל חלופי הזמן, להשמיע טענות, או להציג ראיות, שהיה מציג אילו קיום שימוע כדין, או במקרה של פגיעה שלא בתום לב, או כשמוכח נזק בלתי הפיך. המקרה שלפנינו אינו נופל בגדר אותם מקרים.

לקחתי בחשבון את האפשרות הפתוחה בפני המאשימה להגיש מחדש כתב אישום, אם זה יבוטל, לאחר קיום שימוע, ובכל זאת אני קובעת כי ביטול כתב אישום, בנסיבות האמורות, יהווה החלטה קיצונית ובלתי מוצדקת, אשר תזיק למערכת אכיפת החוק, המתאפיינת בעומס רב.

יש במקרה זה להעדיף את הפתרון לפיו כתב האישום יישאר על כנו, הדיונים יידחו לפי שעה עד שיקויים השימוע בדיעבד, המאשימה תשקול את טיעוני המבקש, בנפש חפצה, כפי שהתחייבה, כאילו שכתב האישום לא הוגש, ותשקול את עמדתה לגבי המשך ההליך.

לאור האמור לעיל - הבקשה לביטול כתב האישום נדחית.

אני מורה למאשימה לערוך לנאשם שימוע בדיעבד, תוך שקילת מלוא טענות הנאשם בלב שלם ובנפש חפצה, וזאת טרם הדיון הבא.

נקבע לתזכורת במעמד הצדדים ליום 1/3/15, שעה 09.00

המזכירות תודיע על ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, כ"ח טבת תשע"ה, 19 ינואר 2015, בהעדר הצדדים.